

24 września 1980 r. Wniosek o rejestrację „Solidarność”

24 września 1980 roku w Sejmie Wojewódzkim w Warszawie zostaje złożony wniosek o rejestrację NSZZ „Solidarność”. Niezależny związek od początku stawiał sprawy jasno: nie ma zgody na afiliację przy CRZZ.

Statut Związku napisał wywodzący się z tradycji narodowej demokraty prof. Wiesław Chrzanowski. Pod koniec sierpniowego strajku z 1980 roku przedał się on do stoczni i podczas negocjacji naniósł jeszcze w treści statutu własnoręczne poprawki na maszynopisie.

Tydzień po złożeniu do sądu rejestrowego dokumentów Sejm Wojewódzki przesyła dokument do KKP, na której czele stoi Lech Wałęsa, zawierający zastrzeżenia do Statutu, m.in. brak klauzuli o kierowniczej roli Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej i wyraźnego określenia odpowiedzialności Związku za realizację zadań gospodarczych.

Związek jednak nie wnosi żadnych poprawek do wcześniej złożonego Statutu. 24 października Sejm Wojewódzki w Warszawie wpisuje do rejestru związków zawodowych NSZZ „Solidarność”. Dokonuje jednak, w sposób arbitralny, zmiany w Statucie. Skreślone zostają zapisy o prawie do strajku, dopisane stwierdzenie o kierowniczej roli Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

Wkrótce po tym zdarzeniu Krajowa Komisja Porozumiewawcza ogłasza oficjalny protest i zapowiada odwołanie do Sądu Najwyższego, o wiadczącej jednocześnie, że przedstawiony Statut jest zgodny z prawem i w precedensowy sposób został poddany okaleczeniu, bez zgody Komitetu Założycielskiego.

Komisja dodaje, że będzie stosowała Statut, autorstwa prof. Chrzanowskiego przy współpracy mec. Jana Olszewskiego, z jego nazwą autorstwa dr. Karola Modzelewskiego, bez wniesionych jednostronnie poprawek.

Na 27 października 1980 roku KKP ogłoszona gotowość strajków w całym kraju. Rząd PRL pod presją Związku zapewnia, że rejestracja przez Sąd Najwyższy nastąpi do 10 listopada 1980 roku. Tak też się dzieje. Pierwszy punkt Statutu zyskuje brzmienie:

Tworzy się organizacja zawodowa pod nazwą: Niezależny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność", zwany dalej ZWI ZKIEM. Związek, stosownie do zasad wyrażonych w Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, w ratyfikowanej przez Polską Rzeczypospolitą Ludową Konwencji nr 87 i nr 98 Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz w części I pkt I-7 porozumienia zawartego przez Międzypaństwowy Komitet Strajkowy z Komisją Rządową w Gdańsku (patrz: załącznik), rozwija będzie działalność w zakresie obrony interesów pracowników, realizacji ich potrzeb materialnych, społecznych i kulturalnych.

10 listopada 1980 roku Sąd Najwyższy uchyla poprawki wprowadzone do Statutu „Solidarność” przez warszawski Sejm Wojewódzki i rejestracja staje się faktem.

Kierownictwo NSZZ "S", chcąc uniknąć konfrontacji, zgadza się na to, by do Statutu został dodany aneks, w którym przytoczone zostały fragmenty konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy i fragment Porozumienia Gdańskich, mówiący o uznaniu przez MKZ kierowniczej roli PZPR w państwie. I tak, po raz pierwszy w historii bloku wschodniego, powstaje oficjalnie związek zawodowy, który jest niezależny od państwa tzw. realnego socjalizmu i różni się od partii komunistycznej.